

LIFE Prespa Waterbirds

2016 - 2021

Δράσεις για την προστασία των υδρόβιων πουλιών στη Μικρή Πρέσπα: συμβάλλοντας στην προσαρμογή των οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή και δημιουργώντας οφέλη για την τοπική κοινωνία

Ειρήνη Κουτσερή (MSc), Συντονίστρια έργου
Εκδήλωση Ενημέρωσης για το Ευρωπαϊκό Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα LIFE
05 Απριλίου 2019

ΕΤΑΙΡΙΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΡΕΣΠΩΝ

Εταιρία Προστασίας Πρεσπών (ΕΠΠ)

Η ΕΠΠ είναι μια ελληνική, μη κερδοσκοπική αστική εταιρία που εδρεύει στον Άγιο Γερμανό, του Δήμου Πρεσπών. Μέλη της είναι δέκα περιβαλλοντικές οργανώσεις πολιτών από την Ελλάδα (7) και την υπόλοιπη Ευρώπη (3)

Αποστολή της είναι η διατήρηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς όλης της λεκάνης των Πρεσπών προς όφελος των κατοίκων της αλλά και όλων των ενδιαφερομένων σήμερα και στο μέλλον

6 Προγράμματα LIFE Ουσιαστική εφαρμογή διαχείρισης

a million
voices for
nature

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΩΝ ΠΡΕΣΠΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

LIFE₁₅ NAT/GR/936 – Prespa Waterbirds

Περιοχή εφαρμογής: Εθνικό Πάρκο Πρεσπών

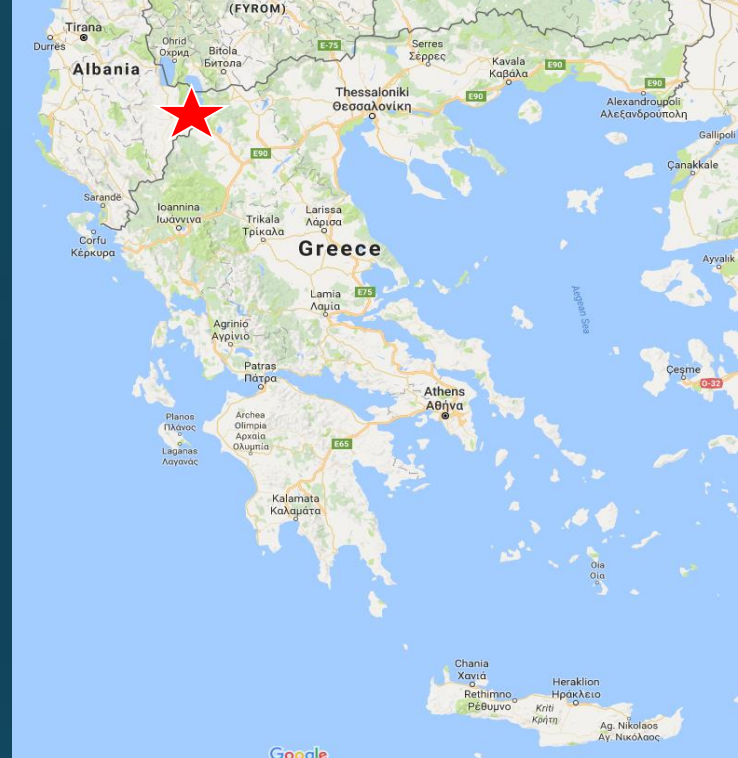
Προϋπολογισμός: 1,768,906 €
% Συγχρηματοδότησης ΕΕ: 59.95%

Διάρκεια: 5 χρόνια (01/10/2016 - 30/09/2021)

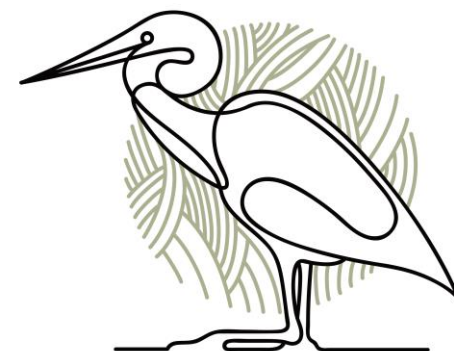
Συντονιστής Δικαιούχος: Εταιρία Προστασίας Πρεσπών

Εταίροι: Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
Fondation Tour du Valat, Γαλλία

Ιστοσελίδα: <https://www.prespawaterbirds.gr/>

ΕΤΑΙΡΙΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΡΕΣΠΩΝ

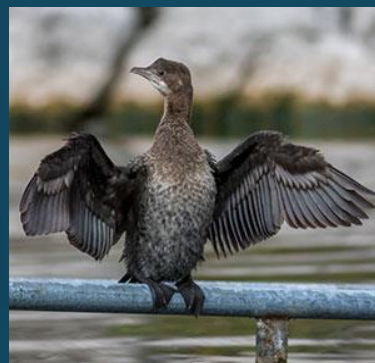
PRESPA
WATERBIRDS

ΚΥΡΙΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

Διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας στη λίμνη Μικρή Πρέσπα

- Αύξηση χώρων διατροφής (αποκατάσταση ενδιαιτημάτων)
- Προστασία χώρων αναπαραγωγής (αντιπυρική προστασία)

Σοβαρή μείωση ρηχών νερών ελεύθερων βλάστησης (καλαμιών), μετά τη δεκαετία του '70

1965

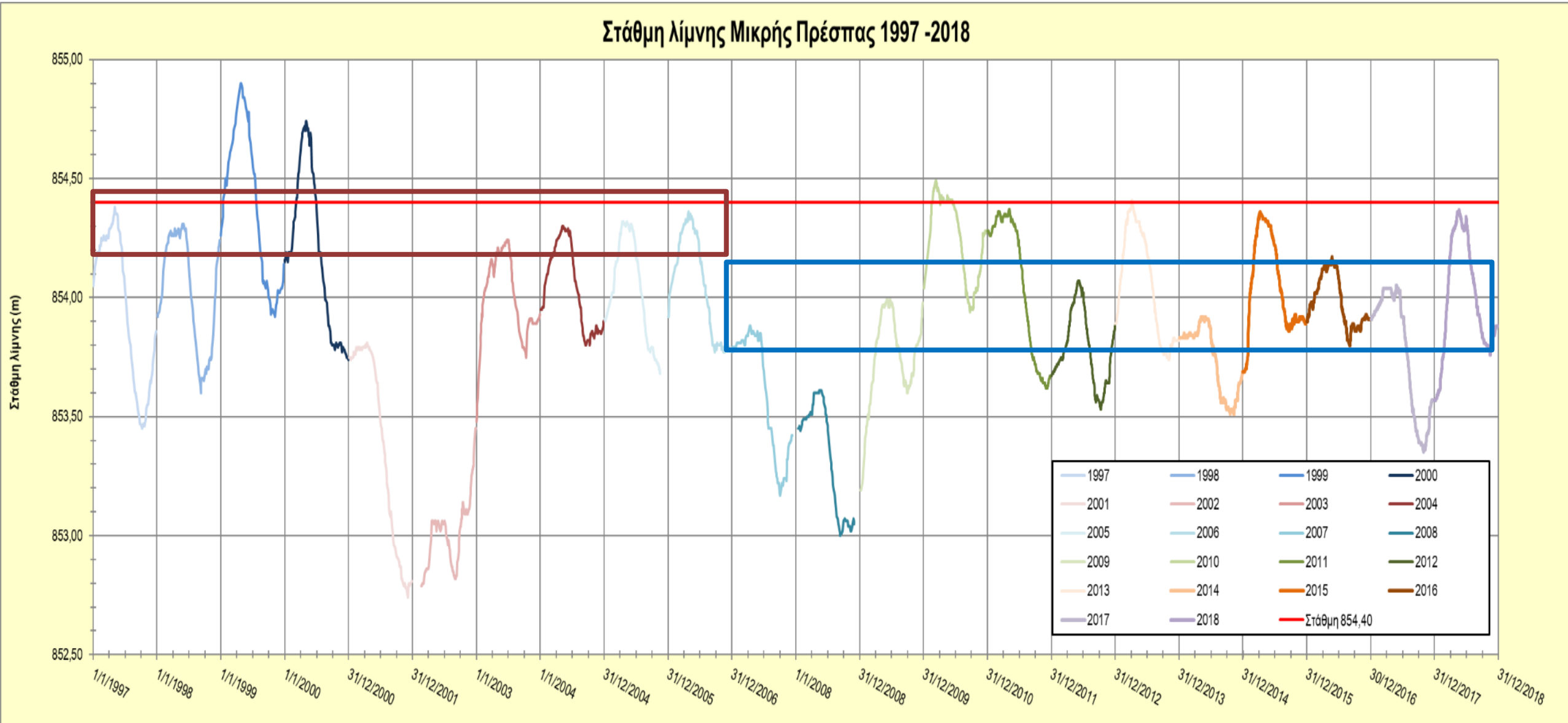
2017

Γιατί;

- Μείωση ανθρώπινης δραστηριότητας στην παραλίμνια ζώνη
- Αρδευτικό δίκτυο - 1980
- Ευτροφικές συνθήκες
- **Κλιματική αλλαγή:** μειωμένη στάθμη νερού την άνοιξη

Διακύμανση στάθμης Μικρής Πρέσπας 1997- 2018

Ρηχά νερά
ελεύθερα
βλάστησης

Καλλιέργειες

Βοσκήσιμες εκτάσεις

Καλαμιώνες

Φωλιές πουλιών

Υψηλή στάθμη

↕
διακύμανση

Χαμηλή στάθμη

Διατρεφόμενα πουλιά

Αναπαραγώμενα ψάρια

Παραδοσιακή περιοχή διαχείρισης

- Κτηνοτρόφοι
- LIFE8494 (2002 – 2007)

Περιοχή διαχείρισης LIFE Prespa Waterbirds (2016 – 2021)

Σοβαρές απειλές για τις αποικίες υδρόβιων πουλιών από τις φωτιές σε καλαμιώνες

- Περιοδικό πρόβλημα αρχές άνοιξης
- Επηρεάζει φωλιές
- Επηρεάζει νησίδες φωλιάσματος
- Εξάπλωση – απευθείας από τον καλαμιώνα και από τις αποστραγγιστικές τάφρους

Γιατί;

- Μέτρο αντιμετώπισης της υπέρμετρης ανάπτυξης του καλαμιών

2016 - 2018

Μελέτη δυναμικής
υγροτοπικής βλάστησης

Αξιολόγηση πληθυσμών
ειδών στόχων

Αξιολόγηση της
ευαισθησίας του
συστήματος στην κλιματική
αλλαγή

Μελέτες βιοποικιλότητας

Μελέτες σκοπιμότητας για
τη χρήση της βιομάζας
καλαμιού

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΓΡΟΤΟΠΙΚΗΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ - ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
για την διαχείριση της
υγροτοπικής βλάστησης

Ετήσιος Επιχειρησιακός
Προγραμματισμός

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ
2018 - 2021

Επιτροπή
Διαχείρισης
Υγροτόπου

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
για την διαχείριση της
υγροτοπικής βλάστησης
2022 - 2027

Παρακολούθηση
εφαρμογής δράσεων
και επίδρασης στα
είδη στόχοι

Παρακολούθηση
Στάθμης
2018-2021

Διαχείριση Υγροτοπικής βλάστησης

Εφαρμογή για 3 χρόνια, καλοκαίρι - φθινόπωρο (2018 – 2020)

Αρχείο ΕΠΠ/ Fco. Marquez

Διαχείριση Υγροτοπικής Βλάστησης 2018

ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

20 περιοχές - 2198 στρέμματα

- Εφαρμογή κοπών
 - Σε 9 από τις 20 περιοχές
 - 11,8% - ιδιώτες (260 στρ.)
 - 11,5% - ΕΠΠ/ LIFE - Prespa Waterbirds (251 στρ.)
 - Βόρειο μέρος λίμνης Μικρή Πρέσπα
- Εφαρμογή βόσκησης
 - Σε 14 από τις 20 περιοχές
 - Υπο-βόσκηση

Διαχείριση Υγροτοπικής Βλάστησης 2018

Χρήση/ διάθεση κομμένης βιομάζας

- 140 τόνοι βιομάζας
 - 75 τόνοι – LIFE15 NAT/GR/936 - Prespa Waterbirds
 - Αυξημένο ενδιαφέρον: 23 αιτήσεις –18 αποδέκτες

Εναλλακτικές υπό Διερεύνηση

- Χρήση ως εδαφοβελτιωτικό
- Χρήση ως καύσιμη ύλη

Αντιπυρικές ζώνες

Εφαρμογή για 3 χρόνια, χειμώνας (2019 – 2021)

8 Φεβρουαρίου 2019

3 Μαρτίου 2019

Σχεδιασμός αντιμετώπισης

Ετήσιος καθαρισμός αντιπυρικών ζωνών πριν την περίοδο των φωτιών

Επαναπροσδιορισμός σχεδιασμού: **Δημιουργία μόνιμων αντιπυρικών ζωνών**

Θετικά αποτελέσματα

Συνεργασίες φορέων/ χρηστών

ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
Επιτροπή Διαχείρισης Υγροτόπου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
Εξειδικευμένες συναντήσεις

ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
Διασυνοριακή Επιτροπή Διαχείρισης Υγροτόπου
Υποστήριξη Δήμων/ Εθνικών Πάρκων

Θετικά αποτελέσματα

Εμπλοκή χρηστών

Διαχείριση Βλάστησης
Κοπές & Βόσκηση

Διαχείριση Βιομάζας
Ζωοτροφή & Εδαφοβελτίωση

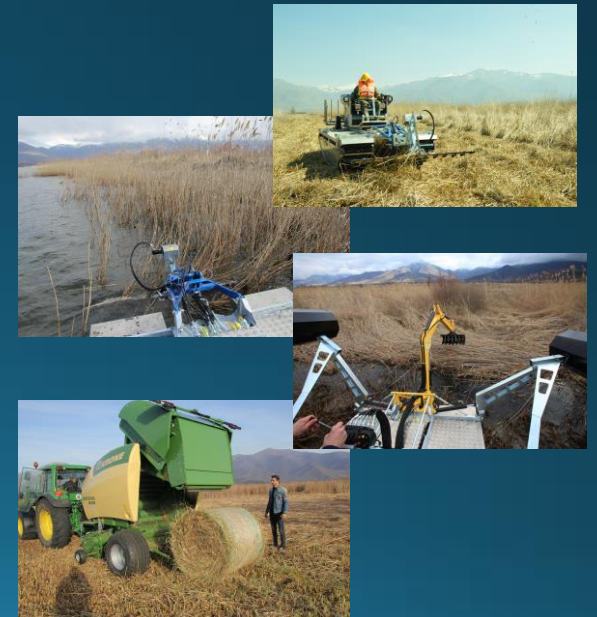
Δυσκολίες

Εξωτερικοί μη – ελεγχόμενοι παράγοντες

- Χρονική έναρξη φωτιών
- Πλημμύρισμα παραλίμνιων περιοχών

Πολυπλοκότητα διαχείρισης

- Πολυπλοκότητα στον σχεδιασμό/ μεθοδολογία
- Πολυπλοκότητα στην επιλογή εξοπλισμού
- Εμπλοκή πολλών φορέων/ χρηστών

Τρόποι επίλυσης

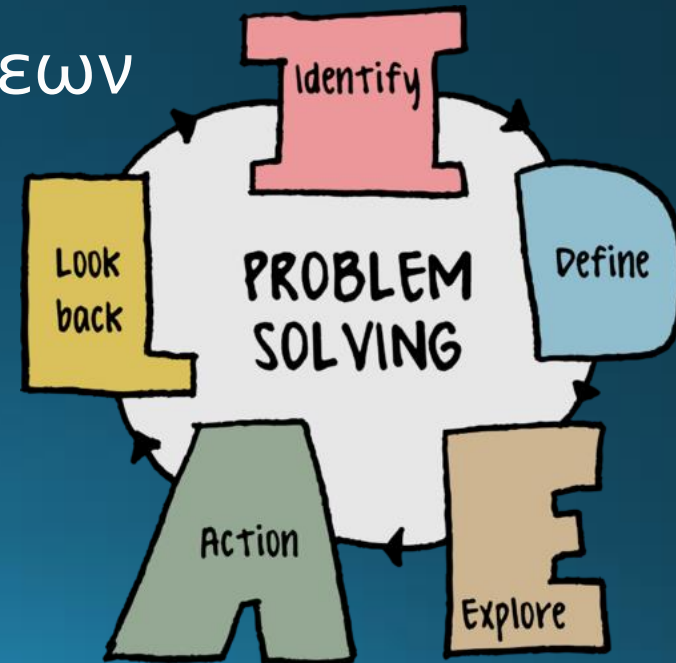
Προβλέψεις για τη διαχείριση (worst case scenario)

Εξασφάλιση συμφωνίας υπόλοιπων εμπλεκόμενων φορέων/ χρηστών

Έγκαιρη αναγνώριση προβλημάτων/ αναζήτηση λύσεων

Ετοιμότητα για προσαρμογή

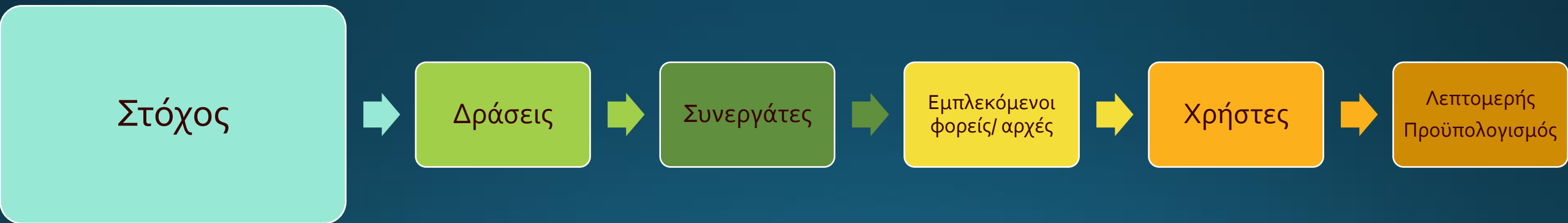
Ευελιξία στο επανασχεδιασμό δράσεων

Νέες προτάσεις έργου

Ξεκάθαροι στόχοι

- Σύνδεση στόχων με τις δράσεις: από την διαχείριση του προγράμματος μέχρι με την εφαρμογή & την αξιολόγηση
- Λεπτομερής σύνδεση με τον προϋπολογισμό

Αναγνώριση και κάλυψη κενών στη πληροφορία

- Κατά την στοχοθέτηση **πριν την πρόταση** (π.χ. υδρολογικό σύστημα, οικότοποι, κλπ)
- Μόνο εξειδίκευση επιμέρους μέτρων **κατά την εφαρμογή του προγράμματος**

Νέες προτάσεις έργου

Βιωσιμότητα δράσεων μετά το τέλος του προγράμματος

- Συνέχεια δράσεων από χρήστες: σύνδεση διαχείρισης με παραγωγικούς τομείς
- Συνέχεια δράσεων από τοπικούς φορείς
- Ενημέρωση/ ευαισθητοποίηση/ εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα
- Αναζήτηση πόρων για την επέκταση του διαχειριστικού αντικειμένου

Συνεργασία/ στήριξη εμπλεκόμενων

- Τοπικοί φορείς
- Υπηρεσίες
- Ομάδες χρηστών

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Πρεσπών
Δήμος Πρεσπών
Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων
Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας
Διεύθυνση Δασών Φλώρινας
Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Αγροτο-κτηνοτροφικοί σύλλογοι
Κ.Ο.Κ.

Νέες προτάσεις έργου

Προεργασία για τις αδειοδοτήσεις ανά δράση

- Υποστήριξη φορέων/ αρχών
- Συνεκτίμηση καθυστερήσεων

Ρεαλιστικά χρονοδιαγράμματα

- Λεπτομέρεια στην ανάλυση των εργασιών

Προετοιμασία πριν την έναρξη του έργου

- Οργάνωση ομάδας
- Προετοιμασία συμφωνητικών
- Ανάλυση χρονοδιαγράμματος
- Ενημέρωση φορέων/ χρηστών

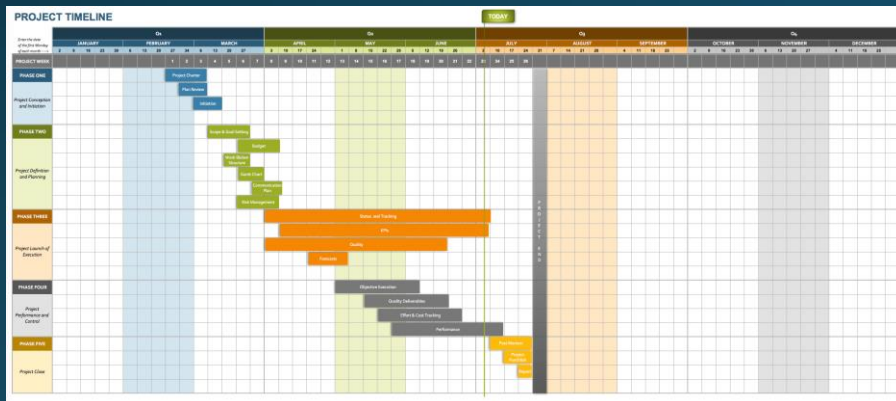

Photo credits:

*G. Catsadorakis, T. Chatzopoulos,, J. Henderson, T. Kastritis, T. Kitsos,
I. Koutseri, Fco. Marquez, H. Nikolaou, L. Nikolaou, C. Ninou, T. Nitsopoulou,
C. Patelis, Y. Theodoropoulos, S. Toutountzis, D. Vavylis*

LIFE₁₅ NAT/GR/000936 – Prespa Waterbirds
www.prespawaterbirds.gr

Αρχείο ΕΠΠ/ Fco. Marquez